

**МЕЖДИННА ОЦЕНКА
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА
ОБЩИНА ГУРКОВО 2014-2020**

Съдържание

1. Списък на използваните съкращения
2. Въведение.
3. Методика - описание на използвания при оценката подход и извършените изследвания.
4. Преглед на предходни оценки на публичните инвестиции на територията на общината.
5. Анализ на промените в социално-икономическото развитие на общината.
6. Оценка на продължаващата валидност на анализа на силните и слабите страни, възможностите и заплахите.
7. Оценка на продължаващата уместност и съгласуваност на стратегията с регионалните и национални планове и стратегически документи.
8. Оценка на степента на изпълнението на целите на ОПР.
9. Измерване динамиката на изпълнение на ОПР въз основа на регламентираните индикатори.
10. Преценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигането на целите на ОПР за периода 2014-2020 г. и обосноваването на разпределението им спрямо заложените цели и приоритети
11. Оценка на използваните финансови ресурси и обобщена оценка на изпълнението на ОПР
12. Анализ на въздействието на ОПР върху основни социално-икономически показатели за развитието на община Гурково през плановия период 2014-2020 г.
13. Оценка на координацията на ОПР.
14. Стратегически насоки за разработване на ОПР за периода след междинната оценка
15. Заключение, изводи и препоръки, направени на базата на междинната оценка на изпълнението на ОПР.

1.Списък на съкращенията

ВЕЙ	Възобновяеми енергийни източници
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДГС	Държавно горско стопанство
ЕС	Европейски съюз
ЕО	Екологична оценка
ЕВН	Енергоразпределително дружество ЕВН
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗМСП	Закон за малките и средни предприятия
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗРР	Закон за регионално развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
ИФТ	Индикативна финансова таблица
МПС	Малки и средни предприятия
МРР	Министерство на Регионалното развитие
МУР	Методически указания за разработване на национална стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.), регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014-2020 г.), областни стратегии за развитие (2014-2020 г.) и общински планове за развитие (2014-2020 г.)
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
НЕМ	Национална екологична мрежа
ОП	Оперативни програми
ОПР	Общински план за развитие
ОСР	Областна стратегия за развитие 2014-2020
ОВОС	Оценка за въздействие върху околната среда
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОбБ	Общински бюджет

ОБС	Общински съвет
ППЗРР	Правилник за прилагане на закона за регионално развитие
ПО	Приоритетна област
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РБ	Републикански бюджет
ЮИР	Югоизточен район от ниво
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats (силни страни, слаби страни, възможности и заплахи)

2. Въведение.

Междинната оценка (МО) на изпълнението на Общински план за развитие (ОПР) се извършва, за да се осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от прилагането на плана. Предмет на анализ и оценка е изпълнението на целите и приоритетите, заложи в Общински план за развитие (ОПР) на община Гурково.

Общинският план за развитие на Община Гурково е разработен в изпълнение на разпоредбите на Закона за регионално развитие и е приет с Решение № 360 от 19.12.2013 г. на Общински съвет – Гурково. За обема и съдържанието му са спазени методическите указания на Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Общинският план за развитие 2014-2020 г. е основен документ, определящ стратегическите области за приоритетно финансиране, ключови за община Гурково с цел постигане на балансирано социално-икономическо развитие, ускоряване на икономическия растеж и създаване на добра среда за живот на жителите в община Гурково.

ОПР представя визия и стратегия за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината за периода 2014-2020 г. В ОПР е заложено, че за периода му на действие ще бъдат извършени 2 оценки: междинна и последваща, в изпълнение на *Закона за регионалното развитие* (в сила от 31.08.2008 г., обн. ДВ. бр.50 от 30 май 2008 г., изм. ДВ. бр.47 от 23 юни 2009 г., изм. ДВ. бр.82 от 16 октомври 2009 г., изм. ДВ. бр.93 от 24 ноември 2009 г.).

Междинната оценка на ОПР на Община Гурково се извършва в период, когато на ниво ЕС вече е в ход изпълнението на Стратегия „Европа 2020“, която е продължение на Лисабонската стратегия. Стратегия Европа 2020“ има три приоритета: интелигентен растеж (изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации), устойчив растеж (насърчаване на по-екологична и по конкурентноспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите) и приобщаващ растеж (насърчаване на икономика с високи нива на заетост, която да създава условия за социално и териториално сближаване).

Настъпилите промени във вътрешните и външните условия, в нормативната, институционалната и политическата среда след приемането на ОПР ще бъдат отчетени при изготвянето на доклада за междинната оценка.

Междинната оценка, която е регламентирана с чл. 33, ал. 1 и 2 от ЗРР, включва четири основни компонента:

- оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
- оценка на степента на постигане на съответните цели;
- оценка на използването на финансовите ресурси и процедурите за управление и наблюдение;
- изводи и препоръки за актуализация на съответния документ

Целта на междинната оценка е да подпомогне цялостното управление на ОПР, неговото актуализиране, ако е необходимо, а също и осигуряване на информация за подобряване на изпълнението на плана и в частност – подобряване на координацията.

Предмет на анализ и оценка е изпълнението на целите и приоритетите, заложи в ОПР на община Гурково. Оценката е адресирана към три основни аспекта: реализация, съгласуваност/адекватност и координация при прилагането.

Основният методически подход в изготвянето на МО е съчетание от външна

експертна оценка и консултиране с администрацията на общината. Основните източници на информация за МО на ОПР включват:

- Общински план за развитие на Община Гурково (2014-2020 г.);
- Областна стратегия за развитие на Област Стара Загора (2014-2020 г.);
- Годишни справки и доклади за изпълнение на ОПР на община Гурково;
- Секторни стратегии и програми;
- Стратегически документи от по-високите нива – Стратегия „Европа 2020“ с националните цели по нея, Пети доклад за икономическото, социално и териториално сближаване: бъдеще на политиката на сближаване;
- Официалните страници на УО на оперативните програми;
- Текуща статистика на НСИ;
- Информационна система за управление и наблюдение на Структурните фондове (ИСУН).

В обхвата на Междинната оценка на ОПР влизат оценка на изпълнението, релевантност на стратегията и капацитет за координация.

Целите на тази оценка са да подпомогнат управлението и наблюдението на ОПР. Фокусирана е върху аналитичен преглед и сравнителен анализ на резултатите и въздействието от прилагането на ОПР на Община Гурково с оглед отразяване на настъпилите социално-икономически промени на местно, регионално и национално ниво, както и на реформата на кохезионната/регионалната политика на ЕС и първоначалните ефекти от прилагането на оперативните програми за България с европейско съфинансиране за периода след 2014 г.

3. Методика - описание на използвания при оценката подход и извършените изследвания.

При избора на методи за осъществяването на оценката са използвани Насоките на Европейската комисия, описани в Инструмент за оценка на социално-икономическото развитие EVALSED и Работен документ на ЕК № 5 „Индикативни насоки върху методите за оценка: оценка по време на програмния период“.

Междинната оценка насочва вниманието си върху изпълнението и подобряването на качеството на планирането. Фокусът върху изпълнението се постига чрез оценка на ефикасността и ефективността, докато фокусът върху подобряването на качеството и съотнесеността на планирането се постига чрез:

- а/. актуален преглед на изпълнението на ОПР;
- б/. изследване на промените в контекста на плана за развитие;
- с/. извършване на промени, при необходимост, за да се максимизира въздействието на ОПР.

Междинната оценка има ограничени възможности за оценка на въздействията, тъй като не само има изместване на проявлението на въздействията във времето, но и самата интервенция не е приключила. Затова екипът си постави за цел изготвянето на ясен документ с изводи и препоръки за актуализация на ОПР с оглед на оставащото време за неговата реализация.

Методологията на междинната оценка се основава на структуриран и систематичен подход при събиране, анализиране и представяне на информацията и може да бъде обобщена по следния начин:

1. Избор на логика на интервенцията;
2. Разработване на оценителна методика;
3. Събиране и оценка на информация и първоначални данни;
4. Оценка на основните количествени и качествени данни.

Междинната оценка обхваща времевия период 2014 - 2016 г., в някои случаи и периода до май 2017 г., като анализите, констатациите и експертните преценки се отнасят до тенденции или ключови и характерни за периода факти и данни, без да се достига до детайли по години или по отделни компоненти на икономическите, социалните и екологичните сектори.

При подготовка на междинната оценка беше събрана информация, която характеризира качеството на изпълнение на целите и приоритетите на ОПР. По време на междинната оценка не бяха срещнати трудности в процеса на работа, като Община Гурково оказва пълна подкрепа за осигуряване на необходимата информация и документи, касаещи предмета на оценката.

До известна степен, трудност за самата оценка представлява липсата на система от измерими индикатори за изпълнение на ОПР.

Прилагането на системния подход позволява оценъчната процедура да се отнася към оценъчния обект като система от взаимосвързани, взаимозависими и взаимодействащи си компоненти, а не фрагментирано и изолирано. Чрез прилагането на системния подход при оценяването на отделните компоненти се избягва постигането на „еднопосочен“ характер на оценката, а напротив – създават се множество обратни и прави връзки в процеса на оценка. Оценените веднъж компоненти следва да бъдат въвличани в процедурата и на последващите етапи с цел максимално ограничаване на информационната неопределеност на изготвяните оценъчни коментари, изводи и препоръки. Ако даден проблем е оценен веднъж в частта „Социално-икономически анализ“, същият проблем може да бъде оценен повторно в Стратегическата рамка на документа при наличие на Цел / Приоритет / Мярка свързана с този проблем. По този начин може да се определи доколко конструираният текст е логически обвързан с нуждите от дефиниране на съответната Цел / Приоритет / Мярка.

Оценката обвързва средносрочните цели и приоритети за развитието на общината в съответствие с Областната стратегия за развитие и концепцията за пространствено развитие на общината. ОПР, очертава основните сфери на развитие през следващия програмен период и определя къде да се насочат средствата, така че да се постигне максимален ефект, като анализира задълбочено сравнителните предимства и потенциали на изследваната територия. Документът трябва да определи фокуса, за да бъдат средствата концентрирани върху перспективни за общината сфери. По този начин се цели социално-икономически напредък и дългосрочно въздействие върху устойчивото развитие на общината.

4. Преглед на предходни оценки на публичните инвестиции на територията на общината.

Независими/възложени оценки на публичните инвестиции в общината няма. Информацията от наличните отчетни доклади на Община Гурково и подбрани данни за проекти по оперативни програми и с други публични инвестиции, позволяват представянето на достатъчно пълна картина за приоритетните инвестиционни проекти в общината и тяхното състояние.

5. Анализ на промените в социално-икономическото развитие на общината

Съгласно методологията за разработване на ОПР 2014-2020 „Анализът на ключовите области и тенденции в развитието на общината”, очертани са както проблемите и дефицитите, така и целевите сфери на развитието, които са взети в предвид при разработване и обосноваване на стратегическата част на общинския план за развитие“.

Междинният анализът на икономическото и социалното развитие има за цел не само да даде снимка на моментното състояние на показателите на социално-икономическото развитие на общината, а и да открие сравнителните предимства, които представляват инвестиционен интерес, за да се създадат условия за устойчиво развитие. Този анализ трябва се основава на достоверна и колкото е възможно по-детайлна изходна информация. С помощта на сравнителния анализ се установява мястото и развитието на общината спрямо това на другите общини в областта, страната.

В периода на изпълнение на ОПР - 2014-2017, външната социално-икономическа среда в страната бележи устойчиво развитие и стабилност. Основните ключови характеристики за развитието на България за периода, могат да бъдат описани така:

- Средната стойност на растежа на БВП (данни от НСИ) през периода 2014 – 2016 е :

- 2014 – 1,6%
- 2015 – 3,0%
- 2016 – 3,6%

- Наблюдава се тенденция на непрекъснато намаляване на населението, както и влошаване на възрастовата структура (данни от НСИ).

- Към 31.12. 2016 – 5 204 385, в т.ч: мъже – 2 506 628 жени – 2 697 757

- Коефициент на безработицата (данни от НСИ)

- 2014 – 11,4%
- 2015 – 9,1%
- 2016 - 8,0%

-

- Коефициент на заетост от 20 - 64 години

- 2014 – 63%
- 2015 – 65%
- 2016 – 66,6%

- Недостиг на работна сила в промишлеността

- 2014 – 11,2%
- 2015 – 15,8%
- 2016 - 24,5%

5.1. Икономика на Община Гурково

В рамките на община Гурково се наблюдава тенденция към по-стабилни темпове на икономическо развитие. Това е резултат от факта, че има отрасли, които успешно са се адаптирали към съвременните икономически изисквания. Благоприятното природо-географско местоположение и разнообразието в поземлените ресурси е предпоставка за развитие на различни отрасли в селското и горско стопанство. В района има земеделски земи с добри почвени и агро-биологични

характеристики подходящи за отглеждане на трайни насаждения с добра рентабилност. Икономиката на общината е с промишлено-аграрна структура. Производствените ѝ мощности са съсредоточени предимно в общинския център. Положителни страни в развитието на община Гурково са – нарастване на нетните приходи от продажби в преработвателната про-мишленост, устойчив ръст в развитието на услугите, наличие на експортен по-тенциал на по-големите предприятия на територията на общината.

Най-голямото и най-проспериращо предприятие на територията на община Гурково е „Булметал” АД гр. Гурково, в което са заети над 550 човека. Предмета на дейност е производство и реализация на метален амбалаж, външнотърговска дейност – внос, износ, реекспорт, посреднически услуги, лизинг, организиране на консигнационни складове, извършване на мар-кетингова и рекламна дейности, производство, изкупуване, преработка и плас-мент на стоки за вътрешния и международния пазар. Стратегията на компанията е фокусирана в изграждането на нови производствени мощности, които ще да-дат възможност да се разшири портфолиото на произвежданите продукти във всички производствени листи. Очакванията на компанията са след успешното финализиране на инвестиционните намерения да увеличи производителността и конкурентноспособността на изделията.

Районът, в който е община Гурково има потенциал за интелигентна специализация в областта на чисто производство и производство на хранителни и нехранителни био и козметични продукти.

Структуроопределящо предприятие в това отношение е „Вигалекс” ООД гр. София за производство на етерични масла и натурални ароматни продукти. Продукцията му се изнася на 100% и се радва на добър прием в Западна Европа, Северна Америка и Австралия. Повишеното търсене на етерични масла през последните години и на нашия пазар и атрактивните изкупни цени ще увеличат производителността на тази фирма и ще доведат до повишаване на дела ѝ в икономиката на района.

В икономиката на Община Гурково водещи функции имат селското и горското стопанство. Тези икономически дейности се очертават като основни и приоритетни за развитието на община Гурково. Определено място в развитието на общината заемат дърводобива и търговията с дървесина, извършвани от Дър-жавно горско стопанство – Гурково. Добри резултати постигат и други частни фирми като „Рени Хрис” ЕООД гр. Гурково с предмет на дейност на дружеството: дърводобив, дървообработване, производство и продажба на иглолистен материал, събиране, изкупуване, обработване и търговия с билки и горски плодове. През 2016 г. се отчита нарастване продукцията на фирмата в сравнение с 2015 година. Географското местоположение на общината и търсенето на пазара позволява развитие с добри темпове на всички дейности застъпени от „Рени Хрис” ЕООД.

Важно значение за социално-икономическото развитие на община Гур-ково имат и фирмите, които работят в сферата на производството, услугите, търговията, туризма и транспорта. Това са:

Фирма „Аскент Шоп” ЕООД с предмет на дейност: производство и тър-говия на хранителни продукти. Стоковото разнообразие и качеството до-принасят за подобряване стандарта на живот на местните жители.

ЕТ „Булгарпластик – Иван Славов” – фирма за международен и вътрешен автотранспорт, която поддържа комуникацията на района с други части на страната. Фирма „Булгарпластик” ЕООД с предмет на дейност: производство на

пластмасови изделия, бензиностанция, газстанция и автомивка, нощувка на туристи, ресторантьорство.

ЕТ „Димитър Гьонков” – производство на корниси и струговани елементи ;

„Джони – ауто” ЕООД – продажба на авточасти втора употреба и вулка-низатор ;

„СИРК” ЕООД – лазерно рязане на ламарина и производство на метални конструкции.

„Натурал - СТОН” ООД – обработка на скални материали за облицовка ;

„Аскент фиш” ООД – селскостопанска и животновъдна дейност, производство на животновъдна продукция и търговия с нея ;

„Металик 6” ЕООД – строителство, ресторантьорство, паркинги ;

Поради спецификата на географското си положение и прекрасните природни дадености, хижи и къщи за гости, община Гурково се явява привлекателен център за отдих, ловен туризъм, екотуризм и риболов. В общината има възможност за интегриране на аграрния сектор с туризма.

В сферата на търговията работят над 50 по-малки еднолични фирми, собственици на търговски обекти. Всички тези фирми допринасят за общественото и икономическото развитие на района.

В областта на селското стопанство, определящо място заемат трите земеделски кооперации в гр. Гурково, с. Паничерево и с. Конаре, които обработват хиляди декари земя с приоритет на дейност - производство и търговия с етерично-маслени култури/ роза и лавандула / и престижни сортове грозде /»Мерло» , »Каберне» и др./ На територията на общината има регистрирани 48 земеделски производители – 18 животновъди и 30 растениевъди.

Разпределение на нефинансовите предприятия от област Стара Загора според крайния финансов резултат от дейността към 30.12. 2014 г.

Община	Фирми брой	Предприятия с печалба		Предприятия със загуба		Предприятия с нулев резултат	
		бр.	%	бр.	%	бр.	%
Общо за област Стара Загора	14 471	9 795	67,7	2 625	18,1	2 051	14,2
Стара Загора	8 711	5 775	66,3	1 634	18,8	1 302	14,9
Казанлък	3 048	2 136	70,1	489	16,0	423	13,9
Чирпан	601	403	67,1	128	21,3	70	11,6
Раднево	592	392	66,2	128	21,6	72	12,2
Гълъбово	389	276	70,9	66	17,0	47	12,1
Павел баня	370	267	72,2	57	15,4	46	12,4
Мъглиж	292	215	73,7	41	14,0	36	12,3
Братя Даскалови	186	127	68,3	35	18,8	24	12,9
Гурково	127	87	68,5	25	19,7	15	11,8
Опан	80	56	70,0	12	15,0	12	15,0
Николаево	75	61	81,4	10	13,3	4	5,3

Източник: НСИ

5.1.1. Образование

На територията на общината има две училища – СУ „Хр.Смирненски” гр. Гурково и ОУ „Св.Св. Кирил и Методий” с.Паничерево, една детска градина в Гурково с действащ филиал в Паничерево, три действащи читалища, една групова и три индивидуални практики за първична медицинска помощ, Център за спешна медицинска помощ, Полицейски участък, Районна служба за пожарна и аварийна

безопасност, Районна пътна служба, Аварийни групи към Електроснабдяване и ВиК – Казанлък, Офис на Централна кооперативна банка – клон на ЦКБ Стара Загора. Гарантираният достъп на населението до образователни, административни и социални услуги подобрява жизнената среда в общината.

5.1.2. Население

Темповете на развитие на населението в община Гурково са подобни на тези в други съответни на мащаба ни райони в страната. През последните години има, макар и бавна тенденция към увеличаване на населението в неголям диапазон. Естественото движение е един от основните компоненти, оказващи влияние на динамиката на населението и неговата структура по възраст и образование. Раждаемостта на населението на община Гурково показва, че тя се колебае в неголям диапазон. Като цяло естественият прираст на населението на общината се характеризира с параметри близки до средните за областта и страната, като центърът на общината е с по-благоприятно развитие в сравнение със селските райони. От 2013 г насам се запазват относително пос-тоянни нива на населението.

По данни на „ГРАО“ населението по постоянен и настоящ адрес на общината през последните годините се движи, както следва :

година	жители на община Гурково	
	по постоянен адрес	по настоящ адрес
2013	5566	5360
2014	5569	5355
2015	5567	5344
2016	5608	5361

По данни на НСИ към 31.12.2016 год., населението на Община Гурково наброява общо 5003 жители, в т.ч.: мъже – 2508 и жени 2495

Разпределението на населението на Ощина Гурково по данни на НСИ към 31.12.2016 се разпределя, както следва:

- под трудоспособна възраст – 1033 бр.
- в трудоспособна възраст – 2909 бр.
- над трудоспособна възраст – 1061 бр.

Населението на град Гурково към 31.12.2016 год. възлиза на 2722 жители, в т.ч.: мъже -1387; жени-1335.

5.1.3. Безработица

Равнището на безработица в община Гурково към 31.12.2016 г. е 367 лица, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“, или 27% равнище на безработица.

По данни на НСИ, към 28.02.2017 год., равнището на безработицата, предлагането и търсенето на трудовия пазар за община Гурково е както следва:

- икономически активно население – 1477 лица
- регистрирани безработни лица – 399 бр.
- регистрирани безработни лица до 29 години – 69 бр.

Ниската степен на образование и липсата на квалификация на без-работните са сериозна пречка за реализацията им на пазара на труда. В условията на високото

равнище на безработица и стеснен пазар на предлагане на работни места, групата с ниско образование и без специалност и квалификация, остава неконкурентна.

Недостатък на междинната оценка е, че при представянето на състоянието на местната икономика, липсва информация за произведената продукция, приходите от дейностите, нетните приходи от продажби, ДМА и инвестициите.

Анализирана е само за т.н. вътрешно-икономическа структура, т.е. предприятия, регистрирани в рамките на общината.

В хода на работа и срещи с експертният екип, разработващ плана беше заключено, че тези несъответствия са в резултат на съществуването на непреодолим външен ограничител – липсата на достатъчно изходна информация. Поради тази причина оценителят прави тази констатация със забележката, че на настоящия етап, тя не може да бъде отразена, но може да се има предвид при бъдещи актуализации на плана.

Териториално, анализът обхваща цялата община. Поради оскъдната информация на ниво населено място, по-голямата част от информацията е разгледана на ниво община.

6. Оценка на продължаващата валидност на анализа на силните и слабите страни, възможностите и заплахите.

SWOT анализът е задължителна част за всеки стратегически документ, като осъществява логическата връзка между аналитичната и стратегическа част на документа. Изготвеният SWOT анализ е структуриран съгласно класическата схема за обобщение на факторите в четири групи, в зависимост от това с какъв произход са те и какъв е потенциалният им ефект върху развитието. Силните и слабите страни са изведени на база вътрешните условия в общината, докато възможностите и за-плахите са изведени на база външната среда. Анализът е логично построен и пра-вилно извежда и обобщава направените в анализа констатации.

SWOT анализът в проекта за ОПР на община Гурково е разработен в съответствие с Методическите указания. При проверка на вътрешното съответствие на SWOT анализа не бяха открити противоречия.

Според направения анализ са идентифицирани общо 71 фактора, от които 25 се класифицират като силни страни, 23 като слаби, 13 са възможности и 10 – заплахи.

Класификация на факторите	Брой на характеристиките	Процент към общия брой
Силни страни	25	35.21%
Слаби страни	23	32.39%
Възможности	13	18.30%
Заплахи	10	14.10%
Общо	71	100%

На база на установените съотношения, бихме могли да дефинираме следния профил на SWOT факторите:

фактори	общо
Положителни (силни страни+възможности)	38
Отрицателни (слаби страни+заплахи)	33
Общо	71

Понастоящем се отчита положителна промяна в социално-икономическата среда в страната, което рефлектира и върху по-ниските нива – район, област и община.

Резултатите от оценката на SWOT анализа показват добро познаване на този основен метод за оценка на средата и за очертаване на перспективи за развитие. В съдържателно отношение, посочените позитивни и негативни фактори на външната и вътрешната среда, пряко произтичат и се намират в пряка връзка с установените елементи в аналитичната част на ОПР на Община Гурково.

SWOT-анализът на общината Гурково обобщава основните характеристики, изведени в аналитичната част и дава възможност за набелязване на стратегия за развитие през следващите години. От представените резултати в таблицата по-горе следва, че е разумно да се търси подходяща „универсална“ стратегия за развитие. Това означава да се развиват силните страни чрез разработване на съществуващите, но неизползвани възможности, да се лекуват слабите страни чрез специални програми и инициативи и да се имат предвид сериозните заплахи, които могат да съпътстват бъдещото развитие

SWOT-анализът на ОПР на Община Гурково за периода 2014-2020 остава валиден.

Прегледът на слабите страни потвърждава отново описаните в ОПР, с тази разлика, че е налице засилване на някои от слабостите и заплахите:

- Неблагоприятни демографски тенденции и изтичане на интелектуален потенциал.
- Остаряла инфраструктура - незадоволителни технически параметри и лошо качество на регионалните и местни пътища, амортизирана водоснабдителна мрежа, недоизградени канализационни и пречиствателни системи, ниска енергийна ефективност
- Остаряла и неразвита бизнес инфраструктура и физическа база за индустриално развитие и привличане на нови инвестиции
- Висока безработица, нисък жизнен стандарт и ниски доходи на населението
- Ниска инвестиционна активност

Заклучения

- SWOT анализът е все още валиден.
- Темите на SWOT анализа отразяват както базовите стойности, така и обновените социално-икономически данни.
- Стратегията и целите на ОПР отразяват темите от SWOT анализа.
- Приоритетите на ОПР продължават да бъдат релевантни за несъответствията и пропуските, идентифицирани от SWOT-анализа.
- Мерките на ОПР отговарят адекватно на нуждите, идентифицирани при SWOT анализа.

Препоръки

- От състава на слабите страни препоръчваме за отпадне следните фактори:
  1. Сложен релеф на отсечката от път II-55, който създава затруднения в трафика; и 2. Липса на цифрова централа;

- Фактора «Липса на действаща стратегия за развитие на туризма» да се трансформира в «Липса на действаща стратегия за развитие на туризма и сектор услуги», които са функционално обособени.

7. Оценка на продължаващата уместност и съгласуваност на стратегията с регионалните и национални планове и стратегически документи.

Общинският план за развитие е най-важният стратегически планов документ за устойчиво интегрирано местно развитие, служещ от една страна като инструмент за решаване на приоритетни за общината проблеми и задачи и същевременно осигуряващ «вход» към националните и европейски финансови ресурси. С него се определят средносрочните цели и приоритети за развитие на общината в съответствие с целите стратегиите на плановите документи от по-висок ранг, като се отчитат специфичните характеристики и потенциалът на общината.

Стратегическата рамка на ОПР на община Гурково за периода 2014-2020 г. представлява логически и функционално интегрирана система, която е решена като стандартна йерархична система.

Стратегическата част на ОПР започва с кратък анализ за мястото на общината в Югоизточния район, формираното локално пространство в южните склонове на Стара планина и интегрираните чрез транспортно-комуникационните връзки общини в посока запад-изток и север-юг, което добре обосновава насоката за избраната стратегическа рамка.

Оттук нататък е изведена Визията на общината, стратегически цели и приоритети. Те са логически обвързани и следват следната йерархия: *Визия- Стратегия цел – Мерки – Дейности.*

Визията е формулирана по начин, който позволява да се разбере какви са намеренията на местната общност и как виждат заинтересованите страни развитието на общината към хоризонта на програмния период.

На базата на идентифицираните възможности, ресурси и потенциал е формулирана следната визия за община Гурково към 2020 г.:

«Община Гурково – просперираща, с балансирана икономика, развиваща се на базата на чиста околна среда, съхранено природно и културно богатство, осигуряваща добър жизнен стандарт и личностно развитие на своите граждани»

Главната цел на ОПР на община Гурково определя развитието на общността, а именно: *«Създаване на стабилно социално икономическо развитие на общината и осигуряване на висок жизнен стандарт на населението».*

Очертани са 4 стратегически цели, които включват съответно:

Стратегическа цел 1: Икономика, базирана на знание, опит и ресурси;

Стратегическа цел 2: Общество на гражданите;

Стратегическа цел 3: Качествена жизнена среда;

Стратегическа цел 4: Съхранена уникалност.

Приоритетните области са общо 5, в т.ч.:

ПО 1: Балансирано развитие на икономиката чрез оптимално използване на природни и културно-исторически ресурси и подкрепа на предприемачеството. Общ брой на дефинираните мерки – 5 бр.

ПО 2: Създаване на равни възможности за добро образование, заетост, културен живот и грижи за всички граждани – възможност за задържане на младите хора в

общината и интеграция на ромското население. Общ брой на дефинираните мерки – 6 бр.

ПО 3: Повишаване качеството на живот чрез подобряване на инфраструктурата и доброто ѝ управление за балансирано развитие на населените места. Общ брой на дефинираните мерки – 7 бр.

ПО 4: Природна среда. Общ брой на дефинираните мерки – 7 бр.

ПО 5: Повишаване административния капацитет и изграждане на партньорства за по-качествени услуги, маркетинг на общината и привличане на инвестиции. Общ брой на дефинираните мерки – 5 бр.

Стратегическите цели, определящи насоката за развитие на община Гурково, са разгледани в стратегическата рамка и са посочени ключовите области, в които се припокриват със стратегическите цели на НСРР 2012-2022. Наблюдава се пълно съответствие на стратегическите цели на двата документа, като някои от целите на ОПР отговарят на една или повече цели на НСРР 2012-2020.

Според оценителя е постигната интегрираност и взаимодействие между отделните Стратегически цели и приоритетни области, като те се отличават с балансираност и равнопоставеност.

Така определената стратегическа рамка напълно съответства на изискванията на ЗРР и методическите указания.

При изследването на стратегическата рамка са проследени следните връзки:

1. Вътрешна кохерентност на документа

Вътрешното съответствие на документа се изразява в ясната и категорична връзка между тенденциите в развитието на общината, изведени от направения анализ на икономическото и социалното развитие, откритите силни, слаби страни, възможности и заплахи и разработената стратегическа рамка на тази база, която да използва потенциала на общината, за да реши нейните проблеми и да доведе до устойчиво развитие.

Оценителят отчита, че е направена необходимата причинно-следствена връзка между Анализ - SWOT анализ - Стратегическа рамка като формулираните стратегическите цели и приоритети адресират проблемите, идентифицирани в анализа и насочват усилията през следващия програмен период към човешки ресурси, инфраструктура, икономика.

2. Съответствие със стратегически и програмни документи на по-високо ниво, а именно:

- Областна стратегия за развитие на Старазагорска област 2014-2020;
- Регионален план за развитие на Югоизточен район от ниво 2 2014-2020;
- Национална стратегия за регионално развитие 2012-2020;
- Оперативни програми;
- Национална програма за реформи;
- Европа 2020;
- Лисабонска стратегия;
- и др.

Областната стратегия за развитие на Старазагорска област 2014-2020 определя следните основни принципи:

• Отчитане на актуалната социално-икономическа ситуация и настъпилите в нея промени – целите и приоритетите следва да съответстват на изводите от

актуализирания социално-икономически анализ и SWOT анализа; да са насочени към решаване на идентифицирани в анализите проблеми, използване на идентифицираните възможности и т.н.;

- Спазване на йерархичността и терминологията при разработване на стратегическата рамка на ОПР – цели, приоритети и мерки, формулиране на стратегически цели, приоритети към тях и мерки към всеки приоритет;

- Отчитане на целите и приоритетите на Областната стратегия паралелно и в съгласие със специфичните нужди на общината да се формулират приоритети, мерки и дейности, които да водят до реализиране на целите и приоритетите на стратегията за развитие на Старазагорска област;

- Реалистичност на целите и приоритетите:

- 1) Целите и приоритетите са в ограничен, изпълним брой;

- 2) са насочени към проблеми, които могат да бъдат решени на местно ниво със средствата и инструментите, достъпни на местните действащи лица;

- 3) са изпълними в рамките на средносрочния период, за който се планира;

- 4) разписани са мерки за реализиране на всеки приоритет, които са реалистични като брой и са възможно изпълними с планираните финансови ресурси и административни компетенциите;

- Изискванията на прилаганите финансови инструменти към момента с цел получаване на финансова подкрепа за проекти, които допринасят за реализирането на формулираните цели и приоритети;

- Отчитане и съобразяване с други документи на общината – устройствен план, други стратегически и планови документи – тематични/секторни и др.;

- При формулиране на целите и приоритетите са заложи принципът на интегрирано устойчиво развитие;

- Предвижда се партньорство с други/със съседните общини. Целесъобразно е да бъдат отчетени общите интереси по отношение на реализацията на стратегически цели, касаещи икономическото, социалното, инфраструктурното развитие и опазването на околната среда;

- Планирани са мерки, дейности и проекти за изграждане на между-институционално сътрудничество и взаимоотношения между общините, областта и всички териториални структури на министерствата с цел координация на секторните политики за развитие на съответната територия;

- Въвлечени са заинтересованите страни, включително широката местна общественост, в идентифицирането и формулирането на целите и приоритетите за устойчиво интегрирано местно развитие. Това подобрява качеството на документа и неговата реалистичност, увеличава съответствието с най-важните проблеми на общността и увеличава степента на припознаване на документа от общността, респективно предпоставките за неговото успешно изпълнение.

Областната Стратегия за Развитие на Старазагорска област 2014-2020 си поставя за цел намаляване на вътрешно-областните неравенства като в тази връзка насочва общините към приоритизиране на следните области:

Стратегическа цел 1: Доближаване до средните равнища на развитие в ЕС чрез инвестиране в икономика на знанието, в качеството на човешките ресурси и в техническата инфраструктура.

Приоритет 1. Динамично развитие на икономиката чрез иновации, технологично обновяване и повишена конкурентноспособност .

Приоритет 2. Развитие и модернизация на техническата инфраструктура, създаваща условия за растеж и повишена ефективност на областната икономика.

Стратегическа цел 2: Намаляване на между-общинските неравенства чрез мобилизиране на местните ресурси (социално сближаване) .

Приоритет 3: Подобряване на качествата на жизнената среда и социалните услуги.

Приоритет 4. Опазване на околната среда и развитие на екологична инфраструктура за устойчиво развитие и инвестиционна привлекателност.

Стратегическа цел 3: Подобряване на координацията и партньорството при изпълнение на плановите документи, развитие на проектен капацитет.

Приоритет 5. Стимулиране на вътрешното и външното сътрудничество и партньорство

Приоритет 6. Повишаване на административния капацитет.

Така определените приоритетни области са пряко следствие от определените стратегически цели, заявените нужди от страна на заинтересованите страни, като са съобразени с наличните възможности за финансиране. Те имат за цел да определят насоките за интервенции в рамките на общината, като същевременно да търсят високо ниво на ефективност и позитивен ефект върху развитието на нейната територия като цяло.

Оценителят счита, че всички отправени насоки са адекватно адресирани от стратегическата рамка на ОПР на община Гурково.

Основна цел на Лисабонската стратегия (2000 г.) е ЕС да се превърне в най-динамичната и конкурентоспособна световна икономика, основана на знанието и способна да генерира устойчив икономически растеж с повече и по-привлекателни работни места и подобро социално сближаване.

Целите за растеж, заетост, работни места и намаляване на бедността са водещи и в обновената Лисабонска стратегия (2005 г.), а стратегията от Гьотеборг допълва Лисабонските цели в частта за опазване на околната среда. В това отношение заложените специфични цели и приоритети на ОПР - Гурково звучат актуално и тяхното изпълнение би довело до реализиране на общоевропейските цели и планове.

„Европа 2020“ е стратегията за растеж на ЕС за следващото десетилетие. В един променящ се свят ние искаме ЕС да се превърне в една интелигентна, устойчива и приобщаваща икономика.

Тези три взаимно подкрепящи се приоритети трябва да подпомогнат ЕС и страните членки да постигнат високо ниво на заетост, продуктивност и социално сближаване. По-конкретно, ЕС е поставил пет амбициозни цели: заетост, иновации, образование, социално сближаване и климат/енергия, които да бъдат постигнати до 2020. Всяка страна членка ще приложи свои собствени национални цели във всяка от тези области. Конкретни действия на национално ниво и ниво ЕС са в основата на стратегията.

Петте цели на ЕС през 2020

- Заетост - 75% от 20-64 годишните да бъдат заети;
- Научно-изследователска дейност / иновации - 3% от БВП на ЕС (комбинирано публичен и частен) да бъде инвестиран в научно-изследователска дейност /иновации;
- Климатични промени / парникови емисии - 20% (или дори 30%, ако бъде постигнато задоволително международно споразумение след Киото) по-ниски от 1990; 20% от енергията да е от възобновяеми енергийни източници; 20% нарастване на енергийната ефективност;

- Образование – Намалване на нивото на отпадане от училище под 10%; най-малко 40% от 30-34 годишните да са завършили трета степен на образование (или неин еквивалент);

- Бедност/социална изолация – най-малко 20 милиона човека по-малко живеещи в бедност и социална изолация или в риск от това.

Целите дават обща визия за основните параметри на ЕС през 2020. Те са превърнати в национални цели, така че страните членки да могат да проверят своя напредък по тези цели.

3. Вътрешно съответствие и допълняемост.

Вътрешното съответствие на документа се изразява в ясната и категорична връзка между тенденциите в развитието на общината, станали ясни от направения ана-лиз на икономическото и социалното развитие и изведените силни и слаби страни, възможности и заплахи. На тази база стъпва и разработената стратегическа рамка, която да използва потенциала на общината, за да реши нейните проблеми и да доведе до устойчиво развитие. В настоящата оценка е направено изследване, което проследява връзките *Анализ- SWOT анализ- Стратегия-Програма за изпълнение*.

Според оценителя Стратегическата рамка е построена на база направения анализ и не противоречи на направените там изводи. Постигната е интегрираност и взаимодействие между отделните Стратегически цели.

Те са балансирани и равнопоставени като значимост и засягат четири отделни сфери, които са ключови за развитието на всяка една общината:

1. Икономика и местен потенциал;
2. Човешки ресурси;
3. Инфраструктура;
4. Добро управление.

Въпреки че са изведени като отделни цели, връзката между тях е особено тясна, като концепцията се изчерпва в следното - развитието на инфраструктурата осигурява база за развитие на бизнеса и по-добра среда за живот на хората. Грижата за човешките ресурси, от гледна точка на образование, здравеопазване и социални дейности, води до по-добре и повече обучени и квалифицирани кадри, които да са подготвени да влязат и да подсилят местната икономика. А развитата икономика означава повече работни места, по-високо заплащане и по-висок стандарт на живот. Най-сигурният начин за развитието на общината е да се използват нейните сравнителни предимства и потенциали, а именно: подходящото географско разположение и природно-климатичните условия, подходящи за развитие на туризъм и селско стопанство. За да има устойчив растеж, трябва да се съблюдава опазването на околната среда. Външните фактори също са взети предвид, като се предлагат условия за привличане на инвеститори и коопериране с други общини.

4. Реалистичност и приложимост.

Приложимостта на стратегическата рамка зависи от нейната реалистичност, от нагласите на местното население, от административния капацитет, от адекватността на стратегията спрямо нуждите на местното население. При оценката на реалистичността и приложимостта на един планов документ от значение са много външни фактори, които в повечето случаи са трудно предвидими. Реалистичността на един ОПР зависи и от пресечната точка между предвидените дейности и отделените за тях ресурси. В Общинския план за развитие са разработени Индикативна

финансова таблица и Програма за реализация, където са дефинирани ресурсите, необходими за реализацията на плана.

5. Съгласуваност с общественото мнение

Важен момент за качеството на ОПР, който влияе и върху прозрачността на процеса на стратегическо планиране е активното включване на местната общност в този процес. В тази връзка в процеса на разработване на документа са използвани различни техники за осигуряване на публичност на процеса, а именно анкетни проучване, обществени обсъждания, набиране на проектни предложения чрез въпросници.

Проведеното проучване е имало за цел да се изследва мнението на местната общност относно визията, политиките, целите и приоритетите в развитието на община Гурково. Проучването е насочено и към идентифициране на конкретни проблеми и проектни идеи. За целта са извършени проучвания сред следните групи:

- Представители на бизнеса;
- Гражданско общество;
- Общинска администрация.

Информацията е обработена и анализирана, в следствие на което е разработен анализ на данните от проучванията относно визията, политиките, целите и приоритетите в развитието на община Гурково 2014-2020 г.

Анализът е използван при формирането на визията и стратегията за развитие на общината, където мнението на заинтересованите страни е взето предвид.

Проведено е обществено обсъждане за представяне на проект на Визия и стратегическа рамка. Проведена е дискусия с местните заинтересовани страни и е поискана обратна връзка от тях за представяне на проектни предложения за разработване на Програмата за реализация, част от ОПР на община Гурково 2014-2020. За целта експертният екип, разработващ ОПР на община Гурково 2014-2020 г. е изготвил анализ, предназначен за представители на администрацията и заинтересованите страни. Предложенията от заинтересовани страни са интегрирани в програмата за реализация на документа. Осъществявана е добра комуникация с община Гурково за постигане на очакваните резултати.

В тази връзка оценителят би могъл да заключи, че ОПР е адекватен на нуждите на местната общност.

8. Оценка на степента на изпълнение на целите и приоритетите на ОПР.

Структурата на стратегическата част на Общинския план за развитие на Гурково е подчинена изцяло на визията за развитие, представляваща желаното и достижимо състояние на община Гурково към 2020 г.. Тя е логически обвързана с четирите стратегически цели, свързаните с тях 5 приоритетни области за въздействие и конкретните мерки за постигането им. Достигането на степента на развитие на община Гурково, формулирана във визията и отделните стратегически цели, се осигурява от набеязаните мерки в различните приоритетни области и това осигурява комплексност, мултиплициране на ефекта от всяка мярка и надграждане на резултатите.

Приоритетните области не са пряко обвързани с определена стратегическа цел и чрез реализиране на предвидените мерки, дейности и проекти допринасят за постигане на една или повече от стратегическите цели. Набеязаните мерки във всяка

от областите са взаимно обвързани и така се постига синергия при тяхното изпълнение.

Какво е извършено към момента на изработване на междинната оценка (май 2017) по отделните приоритетни области, заложи в плана за развитие :

Приоритетна област 1 – Балансирано развитие на икономиката чрез използване на природни и културно-исторически ресурси.

Приоритетната област фокусира вниманието върху използване на ресурсите и традициите, но и иновативност при използване им. В община Гурково има наличие на туристически ресурси и благоприятни природни и рекреационни ресурси.

През 2016 год. година са започнати проучвателни археологически разкопки в местността Дюлевец. Разкрит е археологически обект от III - IVвек. Тази дейност ще продължи и през 2017 г. и обектът ще бъде причислен към обектите на културно-историческото наследство, намиращи се на територията на община Гурково, които могат да допринасят за туристическата дейност в района.

През 2016 г. са извършени частични реставрационни дейности на паметниците на културата – храм „Св. Димитър” в гр. Гурково и храм „Света Троица” в с. Конаре.

Във връзка със стимулирането на икономическото развитие на селата чрез насърчаване инвестициите в съвременно животновъдство и земеделие (включително поливно) и развитие на алтернативни икономически дейности за допълваща заетост и през 2016г. има сключени договори с животновъди за отдаване под наем за пасища на мери и ливади. С цел екологично производство, подпомагане на развитието на селското и горско стопанство, използване на суровинната база и повишаване на трудовата заетост.

Приоритетна област 2 – Създаване на равни възможности за добро образование, заетост и културен живот, с цел задържане на млади хора и интеграция на ромите.

Приоритетната област визира системата от услуги, предоставяни в общността и осигуряващи възможност за по-добро образование и развитие на личността чрез равен достъп до култура, здравни и социални грижи.

През последните години за регистрираните безработни на територията на Община Гурково голямо значение имат програмите на Министерството на труда и социалната политика. Наетите лица за осъществяване на различни дейности по програмите са с временен характер и проблема безработица се решава частично. Този начин не води до формиране на икономика на територията на общината, а решава в известен смисъл социални проблеми. Основната цел на програмите, които се разкриват към ДБТ е осигуряване на заетост и социална интеграция на дълготрайно безработни лица чрез разкриване на нови работни места в дейности по поддържане на общинската собственост, благоустройство на населените места и други общоползненни дейности.

През 2016 година мерките и дейностите осъществявани на територията на общината за стабилизиране и насърчаване на заетостта, чрез включване в различните национални и регионални програми за заетост и разкриване на работни места, са както следва:

I. Агенция социално подпомагане като конкретен бенефициент и Община Гурково като ПАРТНЬОР по Проект „Нови възможности за грижа” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г., бюджетна линия „Нови алтернативи”. Същият приключи считано от 01.03.2016 г. По проекта бяха назначени

25 лични асистенти, които предоставяха социалната услуга „Личен асистент“ на 44 потребители за периода от 14.05.2015 г. до 29.02.2016 г.

II. По договор от 25.02.2016 г. за осигуряване на заетост по проект „Обучение и заетост на младите хора“, между Агенция по заетостта като конкретен бенефициент и община Гурково като работодател бяха назначени 18 лица на длъжност метач /гр. Гурково и с. Паничерево/ за периода от 01.03.2016 г. до 31.08.2016 г., при пълно работно време.

III. Община Гурково – конкретен бенефициент по проект „Предоставяне на комплексни услуги за социално включване в семейна среда на хора с различни видове увреждания и самотно живеещи хора в Община Гурково“ финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. По този проект са назначени 17 домашни помощници, 18 лични асистенти, които предоставят почасово социалната услуга „Домашен помощник“ и „Личен асистент“ на 73 потребителя. Назначено е едно лице на половин работен ден на длъжност здравен работник.

IV. По Договор за заетост между Агенция по заетостта чрез Дирекция „Бюро по труда“, гр. Казанлък като Възложител и община Гурково като Работодател е наето едно лице на длъжност помощник – възпитател в Детска градина „Латинка“, гр. Гурково по утвърдена на основание чл. 31, ал.5 от Закона за насърчаване на заетостта - Национална Програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ за периода от 15.08.2016 г. до 15.08.2018 г., на пълно работно време.

V. Със заповед на Министъра на труда и социалната политика е утвърдена Регионална програма за заетост на Област Стара Загора – 2016 г. За община Гурково са определени 9 работни места за срок от 5.5 месеца при пълно работно време в общополезни дейности и са разпределени както следва: гр. Гурково – 5 бр., с. Паничерево – 2 бр. и с. Конаре – 2 бр. Работи и проект за предоставяне на топъл обяд на 35 потребители, застрашени от бедност и социална изолация.

Със собствени приходи на общината са купени компютри и хардуер за СУ в Гурково, с цел подобряване възможностите за добро образование на младото население на общината.

Завършен е ремонт на Клуба на пенсионера и инвалида в гр. Гурково, който се превръща в притегателен център за социализация на самотни възрастни хора.

За реализиране на технически проекти, във връзка с кандидатстване по Подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малки по мащаб инфраструктури“, Мярка 7- „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г., с помощта на общинска администрация и външни консултанти читалищните настоятелства подготвиха и внесоха проектни предложения както следва:

1. „Ремонт и реконструкция на НЧ „Войвода Генчо Къргов- 1920 г.“, първи етап- ремонт и реконструкция на покрива на сградата и подмяна на фасадна дограма“;
2. „Ремонт и реконструкция на НЧ "Изгрев-1974г.“;

Народните читалища са първите и най-стари организирани структури на гражданското общество в България. Те са уникални по своята същност граждански доброволни обединения, безспорно устойчиви културни институции с мисия да съхраняват и развиват традиционните ценности на нацията. Читалищата са призвани да откликнат на новите потребности на българското общество. В този дух те дават своя принос за развитието на културата в региона. В община Гурково има много добре

развита комплексна читалищна дейност. Читалищата разполагат с добра материална база. Тя предлага условия за развитие на разнообразни дейности. Нейното поддържане изисква значителни финансови ресурси, които все по-трудно могат да бъдат осигурявани само по линия на общинския бюджет.

Читалищата работят по общинска програма за читалищна дейност и по програма с осигурени средства от бюджета на общината и от централната субсидия за читалищата.

Културният календар на общината включва много събития и празници. Отбелязват се както всички културни прояви с национално значение, така и прояви с регионално и местно значение.

През 2016 г. са осъществени – пролетен турнир и конкурси, майски дни на културата, преглед на художествената самодейност. Честването на националния празник 3 Март е съпроводено с тържествен концерт и програми от самодейците на читалището и от ученици на СУ «Христо Смирненски». Проведена е Национална викторина по безопасност на движението в читалището на гр.Гурково. В общината са отпразнувани и Денят на Европа и победата над фашизма на 9 Май.

Организиран са занимания по интереси за деца и ученици, хелъпниг, работилница за сръчковци.

На Септемврийските празници Гурково 2016 са проведени редица мероприятия: изложба, творческа среща в читалището, концерт на оркестър «Южни ритми», футболен мач.

Към библиотеката на НЧ „Войвода Генчо Къргов – 1920 г.” функционира клуб „Приятелите на книгата”- участниците четат книги, проявяват лично творчество, рисуват, ползват компютрите и др.

В седмицата на детската книга и изкуствата за деца през месец април са проведени редица мероприятия свързани с темата.

През майските празници на община Гурково, активно участие вземат всички самодейни колективи към читалищата на общината. Празнува се местен обичай «За зелено» - бране на зелени клонки и кичене на домовете за здраве. Организиран е концерт по случай Деня на славянската писменост и култура.

Празникът на гр. Гурково на Димитровден е отбелязан с тържествена литургия и концерт.

Голямо културно събитие остава фестивалът „С песните на Билчин юнак през вековете” с участници от различни райони на страната.

На 6.12. тържествено е запалена коледната елха и светещата украса в Гурково, която повдигна коледното настроение.

Танцьорите от ДЮТС гр. Гурково вземат участие в Земляческата среща в с.Конаре.

Останалите две читалища – «Изгрев» в с. Паничерево и «Неделчо Попов» в с. Конаре на територията на общината, организират празници, традиционни за селищата – Бабинден, Тодоровден, Лазаровден, Великден, Гергьовден, 24 май, Празник на розата и Празник на общината.

Самодейците от трите читалища представят общината на много национални фестивали и събори и чрез таланта си допринасят за популяризирането и.

През изминалата година основен приоритет е увеличаването на броя на спортуващите младежи както чрез физическото възпитание в училищата, така и чрез спортните клубове. Възстановена е дейността на ФК "Единство" гр. Гурково, сформирани и картотекирани са 2 отбора – мъжки и детски .

В подкрепа на изпълнение и постигане на целите, община Гурково разполага с разработени и одобрени инвестиционни проекти, които ще бъдат включени в следните проекти предложения: „Изграждане, реконструкция и модернизация на спортни съоръжения гр. Гурково, с. Паничерево, с. Конаре и с. Лява река, община Гурково”.

Приоритетна област 3 – Повишаване качеството на живот чрез подобряване на инфраструктурата и балансирано развитие на населените места в община Гурково.

В тази област през 2016 г има вече завършени обекти има и такива, които са започнати и ще се развиват в следващи години.

От държавния бюджет на Република България за 2016г община Гурково е получила целева субсидия от 161 900 лв., която е усвоена изцяло. Целевата субсидия за капиталови разходи за 2017 год. възлиза на 179 100 лв.

Извършен е основен ремонт на: Бивша поликлиника Гурково, Клуб на пенсионера и инвалида в Гурково, Здравна служба , кметство и автоспирка в с. Паничерево, кметство в с.Конаре.

Извършен е основен ремонт на местни общински пътища – път SZR 2020- Брестова – Димовци и път SZR 2101 Гурково-Николаево-Брестова-Дворище-Жълтопоп.

Извършен е основен ремонт на междублокови пространства в гр.Гурково. Като 23 070 лв. са от целева субсидия за общината от държавния бюджет, а 34168 лв. са средства от приходи на общината от Параграф 40.

По Програма за развитие на селските райони 2014 г-2020 г ще се финансира проект „Реконструкция и/или рехабилитация на улици в гр.Гурково и селата Паничерево и Конаре в община Гурково”.

За проект „Реконструкция и рехабилитация на IV-то класна общинска пътна мрежа на територията на община Гурково” има информация, че е достигнал до разглеждане.

По отношение на градоустройственото развитие – изработени са регулационни планове на селата Димовци и Пчелиново.

Има изготвени инвестиционни проекти за изграждане и обновяване на площи за широко обществено ползване – паркове и гробищни паркове в Гурково и селата Паничерево и Конаре. Тези проектни предложения очакват обявяването на прием на заявления за подпомагане по Подмярка 7,2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малки по мащаб инфраструктури”, Мярка 7 от ПРСР „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони” по реда на Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 година.

Приоритетна област 4 – Опазване и поддържане в добро състояние на околната среда като условие за добро качество на живот и възможност за икономическо развитие.

Важен елемент е развитието на водоснабдителната и канализационна мрежа и пречистване на водата, както и осигуряването на чиста питейна вода в населените места, отговаряща на европейските стандарти.

През 2016 г. е изработен проект и оценки на Санитарно-охранителни зони около водоизточници. Изготвен е инвестиционен проект за Реконструкция и доизграждане на съществуващо речно водохващане за водоснабдяване на с. Конаре и изграждане на ПСПВ, реконструкция на вътрешната водопроводна мрежа на с. Паничерево – първи етап, община Гурково”, който е одобрен за финансиране по Програма за развитие на селските райони 2014 г-2020 г.

Община Гурково има изготвен, одобрен и финансиран от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) проект: „Закриване и рекултивация на съществуващо депо/сметище на община Гурково”.

Извършено е оптимизиране и актуализиране на маршрутните графици за сметосъбиране и сметоизвозване, както и на местата за разполагане на съдове за смет по населените места в общината.

Обновяват се и се поддържат регулярно градини, паркове и междублокови пространства.

След проливните дъждове от Май 2016 г. са изпратени документи до Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане с молба за отпускане на средства за два обекта :

1. За изграждане на мост на р. Гарвашница при с. Димовци, на мястото на сега съществуващ водосток, за ремонт на пътя и корекция на реката в този участък.
2. За изграждане на подпорна стена, корекция и почистване на речното корито на р. Лазова в гр. Гурково.

През 2016 г. Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане не е взело решение по тези проекти поради изчерпване на финансовите средства, затова през 2017 г. ще бъде изпратено искане за подновяване на разглеждането им.

За опазване и защита на горския фонд на община Гурково има работеща Лесоустройствена програма, в която са заложени количествата на сечи и залесяване.

Приоритетна област 5 – Повишаване на административния капацитет на община Гурково за по-качествени услуги и привличане на инвестиции, за подобряване на възможностите да изработват проекти за финансиране на общината чрез европейски фондове и националния бюджет.

В читалище „Воевода Генчо Къргов” са проведени срещи с представители на местния бизнес, земеделски производители и нестопанския сектор с цел помощ за подготвителни дейности по мярка 19 от ПРСР „Водено от общностите местно развитие”от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020г. Проведено е обучение за основни елементи на Стратегията за местно развитие , проектен цикъл и управление на проекти с цел възможности за финансиране на стратегията за местно развитие и за партньорство със стопански субекти на територията на общината.

През изминалата 2016 година Община Гурково е активен партньор по проект по подмярка 19.1 он ПРСР „Подкрепа за водено от общностите местно развитие“ по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020. В рамките на проекта е учредена «Местна инициативна група “Мъглиж, Казанлък, Гурково“ и разработена Стратегия за развитие на МИГ-а. Стратегията е одобрена за финансиране по подмярка 19.2 на ПРСР и ще бъде изпълнявана и управлявана от МИГ-а в рамките на програмен период 2014-2020 г. и е на обща стойност 6 376 005,80 лева. Подходът за кандидатстване, одобрение и финансиране на проекти от МИГ-а е иновативен за община Казанлък, Мъглиж и Гурково и ще допринесе за подобряване на комуникацията,

отговорността и съпричасността на всички заинтересовани страни, вкл. местна власт, бизнес, неправителствени организации;

9. Измерване динамиката на изпълнение на ОПР въз основа на заложените индикатори.

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие има за цел да проследи напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики.

В ОПР на община Гурково 2014-2020 е направено описание на необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията на общински план за развитие на община Гурково и са предложени индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР за следващия планов период.

Предложена е цялостна система, в която е включена организация за мониторинг, като е направено разпределение на основните отговорности, отбелязана е необходимостта от оценка на плана и са предложени конкретни индикатори, като инструменти, с които да проследява изпълнението на ОПР във времето.

За да бъдат ефективни индикаторите, те трябва да отговарят на няколко критерия:

- Конкретни;
- Измерими;
- Постижими;
- Реалистични;
- Съобразени с времето.

Предложени са общи индикатори, които са маркирани в текстовата част на документа и специфични такива, които са подробно разписани в Матрица с индикатори, включена като Приложение 2, неразделна част към ОПР на община Гурково 2014-2020. Използвани са някои от общите индикатори към методическите указания за разработване на ОПР 2014-2020.

Матрицата включва индикатори, проследяващи изпълнението на стратегическите цели, и приоритети, както и мерна единица, източник на информация, период на отчитане, базова и целева стойност. Периодът на отчитане на всички индикатори е "ежегоден" т.е всяка година следва да се набира информация за така формулираните индикатори. Базовата стойност на по-голямата част от индикаторите към настоящия момент не е известна. С набирането на данните за всяка година следва да се проследява напредъка по заложените цели. Целевата стойност на индикатора е посочена за 2020 година, когато е края на програмния период. Когато заложеният индикатор се измерва в брой, то целевата стойност включва сумата от всички предходни години от 2014 г. включително.

Изведените индикатори за мониторинг на изпълнението на ОПР са структурирани в две групи, съгласно изискванията на методическите указания на МРР за разработване на общинските планове за развитие: индикатори за въздействие и индикатори за резултат.

Индикаторите за въздействие са подбрани така, че да дават информация за степента на постигане на стратегическите цели на плана. Те измерват въздействието на изпълнението му чрез отчитане на настъпващите промени в общината.

Индикатори за въздействие:

Стратегически цели	Брой индикатори за отчитане
--------------------	-----------------------------

Стратегическа цел 1: Икономика, базирана на знание, опит и ресурси.	3
Стратегическа цел 2: Общество на гражданите.	2
Стратегическа цел 3: Качествена жизнена среда.	1
Стратегическа цел 4: Съхранена уникалност.	1

Индикаторите за резултат се отнасят до количествено измерими мерки, дейности и конкретни проекти в рамките на приоритетните области. Те отразяват ясно динамиката на развитието в различните сфери на общинско развитие и за тяхното следене следва да се използва актуална информация, събирана от различни надежни източници.

Индикатори за резултат:

Приоритетни области	Брой индикатори за отчитане
Приоритетна област 1: Балансирано развитие на икономиката чрез оптимално използване на природни и културно-исторически ресурси и подкрепа на предприемачеството.	4
Приоритетна област 2: Създаване на равни възможности за добро образование, заетост, културен живот и грижи за всички граждани – възможност за задържане на младите хора в общината и интеграция на ромското население	4
Приоритетна област 3: Повишаване качеството на живот чрез подобряване на инфраструктурата и доброто ѝ управление за балансирано развитие на населените места.	-
Приоритетна област 4: Природна среда	5
Приоритетна област 5: Повишаване административния капацитет и изграждане на партньорства за по-качествени услуги, маркетинг на общината и привличане на инвестиции.	2

В ОПР 2014-2020, Приоритетна област 4: Природна среда, в Мярка 4, е заложено насърчаване използването на ВЕИ за производство на електроенергия, докато в ОПР липсва индикатор, отчитащ постигането на приоритета – 1/общо инсталирани мощности 2/произведена електроенергия от ВЕИ в kW.

Не са дефинирани индикатори за изпълнение на Приоритетна област 3. Повишаване качеството на живот чрез подобряване на инфраструктурата и доброто ѝ управление за балансирано развитие на населените места.

Според оценителя, заложените индикатори са конкретни и ясни, както и измерими. Проблем може да се окаже информационното им осигуряване. Голяма част от тях не са информационно подsigурени към настоящия момент и в следствие на това не е разписана и базовата им стойност. Оценява се положително отделеното място за вписване на стойностите на индикаторите през следващите години, като това ще позволи матрицата с индикатори да се превърне в полезен инструмент за натрупване на база данни, която да послужи за оценка на документа в бъдеще.

10. Преценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигането на целите на ОПР за периода 2014-2020 г. и обосноваването на разпределението им спрямо заложените цели и приоритети.

Индикативната финансова таблица обобщава необходимите ресурси за реализацията на ОПР за периода 2014-2020 г. Тя е тясно обвързана с макро-икономическата обстановка и текущото финансово състояние на общината.

Реалистичността е един от компонентите на предварителната оценка, който има по-скоро прогнозен характер, тъй като се отнася за бъдещи събития, които подлежат на влияние от външни и вътрешни фактори, които са трудно предвидими. Основни компоненти на документа, които се изследват в тази връзка са Индикативната финансова таблица и програмата за реализация на плана.

Разпределението на средствата в абсолютни и относителни величини по приоритетни области за програмния период 2014 -2020, е както следва:

Приоритетна област	брой мерки	Разпределение на средствата в ОПР на община Гурково 2014-2020 (в х.лв.)	%
Приоритетна област 1: Балансирано развитие на икономиката чрез оптимално използване на природни и културно-исторически ресурси и подкрепа на предприемачеството.	5	7 309	6,72%
Приоритетна област 2: Създаване на равни възможности за добро образование, заетост, културен живот и грижи за всички граждани – възможност за задържане на младите хора в общината и интеграция на ромското население.	6	625	0,57%
Приоритетна област 3: Повишаване качеството на живот чрез подобряване на инфраструктурата и доброто ѝ управление за балансирано развитие на населените места.	7	14 860	13,66%
Приоритетна област 4: Природна среда	7	87 715	76,94%
Приоритетна област 5: Повишаване административния капацитет и изграждане на партньорства за по-качествени услуги, маркетинг на общината и привличане на инвестиции.	5	2302	2,11%
Общо средства		108 811	100%

Най-голям дял от ресурсите са отделени за Приоритетна област 4, която е насочена към подобряване на природната среда в община Гурково и Приоритетна област 3, която е насочена към балансирано развитие на икономиката на общината. Много нисък (0,57%) е относителният дял на средствата, предвидени за реализацията на Приоритетна област 2: Създаване на равни възможности за добро образование,

заетост, културен живот и грижи за всички граждани – възможност за задържане на младите хора в общината и интеграция на ромското население. Този факт, на фона на тенденцията за увеличаване безработицата в общината (27% към 28.02.2017) е неблагоприятен.

Разпределението на средствата за изпълнение на ОПР по източници на финансиране е както следва :

Източници на финансиране	Обща стойност в хил.лв	%
Приоритетна област №1	7 309	6,72 %
Общински бюджет	-	-
Републикански бюджет	-	-
Европейски фондове и други финансиращи програми	-	-
Частно финансиране	-	-
Приоритетна област № 2	625	0,57%
Общински бюджет	-	-
Републикански бюджет	-	-
Европейски фондове и други финансиращи програми	-	-
Частно финансиране	-	-
Приоритетна област № 3	14 860	13,66%
Общински бюджет	-	-
Републикански бюджет	-	-
Европейски фондове и други финансиращи програми	-	-
Частно финансиране	-	-
Приоритетна област № 4	83 715	76,94%
Общински бюджет	-	-
Републикански бюджет	-	-
Европейски фондове и други финансиращи програми	-	-
Частно финансиране	-	-
Приоритетна област № 5	2 302	2,11%
Общински бюджет	-	-
Републикански бюджет	-	-
Европейски фондове и други финансиращи програми	-	-
Частно финансиране	-	-
Общо за програмния период 2014-2020	108 811	100 %

Като извод, може да се каже, че финансовото разпределение на средствата е небалансирано, като е важно да се отбележи, че за изпълнението на ОПР се разчита предимно на външното финансиране.

Липсват разчети за разпределение на източниците за финансиране в абсолютни или относителни стойности, което прави отчитането на финансовия план за периода изключително трудно.

Този анализ поставят под риск изпълнението на планираните проекти, при положение, че не се осигурят средствата от външното публично и частно финансиране. От разпределението на публичните разходи в бюджета по функции е видно, че Община Гурково има недостатъчен финансов капацитет за самостоятелно финансиране на проекти и дейности от Общинския план за развитие. В бюджетите за периода 2014-2020 г.е необходимо да има заделени средства за разработване,

управление, изпълнение и съфинансиране на проекти и дейности от ОПР. Трудностите пред общината в голяма степен ще бъдат при осигуряването на собственото съфинансиране.

Един европейски проект изисква доста голям собствен ресурс да бъде реализиран преди средствата по него да бъдат възстановени. Добре е в ОПР да се акцентира върху реализиране на проекти чрез публично-частни партньорства (ПЧП), което е модерен и алтернативен начин за финансиране. Неговите форми, структуриране и механизми вече са нормативно уредени със Закона за публично-частното партньорство в сила от 01.01.2013 г. За изпълнението на Общинския план за развитие на община Гурково 2014-2020 г. следва да се търсят източници на средства извън общинския бюджет – Оперативни програми, финансирани от фон-довете на ЕС, Програма за развитие на селските райони (ПРСР), Програми за трансгранично сътрудничество, Национални програми и други. Като алтернативи за съфинансиране на проекти могат да се ползват кредити от фонд „ФЛАГ”, краткосрочни банкови заеми, целеви субсидии и помощи от държавния бюджет, външни инвеститори.

Така разписаната финансова идентификативна рамка би могла да се определи като дебалансирана от гледна точка на заложените приоритети и желаните резултати и предвидените ресурси за тяхното постигане. За тяхното постигане, много важна е активността на заинтересованите страни.

Заклучения:

1. От гледна точка на приоритетните области, оценителя счита, че средствата за тяхното постигане са в дисбаланс. Над 76% от заложените финансови средства за програмния период са определени за постигане на Приоритетна област № 4.
2. Липса на конкретна информация и разбивка на източниците на финансиране.
3. Финансовата идентификационна таблица за изпълнение на ОПР за периода 2014- 2020 се нуждае от актуализация.

11.Оценка на използваните финансови ресурси и обобщена оценка на изпълнението на ОПР.

Индикативните финансови таблици към ОПР и актуализираните таблици посочват необходимите ресурси за реализация на плана. Очакваните източници са: национално финансиране – държавна субсидия, собствени приходи, европейски структурни, кохезионни и селскостопански фондове и други ресурси (частно финансиране и други донори).

Общинският бюджет ежегодно предвижда средства, както за отделните общински програми, имащи пряко отношение към реализацията на ОПР, така и по отделни функции, съгласно Единната бюджетна класификация. В разходите по функции се предвиждат не само средства за инвестиции за постигане на плановите цели или за дейности, свързани с реализация на плана, но и за текуща издръжка на персонала и за дейности, нямащи пряко отношение към плана. Връзката между ОПР и Общинския бюджет не може добре да бъде открояна, при сегашната практика на разработване на двата документа.

При реализацията на ОПР са използвани човешки, информационни, организационни и финансови ресурси от изброените по-горе източници.

Ефективността на човешките ресурси може да бъде измерена точно само, ако се отнесе количеството вложен труд под формата на човекочасове, човекодни или човекомесеци към получените резултати от реализация на целите, заложи в плана. Тъй като резултатите се измерват с различни индикатори и в различни несъпоставими мерни единици, то такава точна оценка не може да бъде направена. Не са използвани докрай човешките ресурси. Не е създадена специализирана група за наблюдение изпълнението на ОПР. От друга страна активната работа от страна на общинската администрация по разработването, изпълнението и управлението на общински проекти, имащи пряко отношение към постигането на плановите цели, също е ангажирало определени човешки ресурси от различни отдели и дирекции на Община Гурково. Съществена част от експертите, които работят по реализацията на различните проекти и в този смисъл по изпълнението на плана са повишавали своята квалификация в областта на проектното управление и в съвсем малка степен това се отнася за неправителствените организации и в по-малка за бизнес - структурите.

Информационните ресурси имат пряко отношение към човешките. Организацията на дейностите по наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие показва, че поддържането на информационните масиви не е на достатъчно добро ниво, необходимата информация за изпълнението на дадена цел, операция, дейност се събира трудно и от различни източници, което натовава различен брой специалисти от общинската администрация. Експертите от общинската администрация са доказали, че могат да разработват качествени проектни предложения и да печелят проектно финансиране, но многото на брой проекти води до риск от недостиг на капацитет за изпълнение и управление на тези проекти. Съществува и друг риск – изоставане и невъзможност за постигане на поставените стратегически цели в ОПР.

Организационните ресурси са свързани с нивото на административен капацитет на структурите, имащи отношение към реализацията на ОПР на Община Гурково. Добрата организация изисква не само добре подготвени кадри и богата информационна база, но и наличието на методологии, на функционални връзки между отделните звена, на добре структурирани управленски процеси по разработването,

приемането, мониторинга, актуализирането и отчитането на ОПР и отделните планови цели и мерки. Това е област в която е направено малко.

11.1. Изпълнени проекти, включени в ОПР на община Гурково за периода 2014-2017 г.

№	Наименование на програма, проект или дейност	Период на изпълнение	Източник на финансиране	Стойност в лв.
1.	Ремонт на общинска пътна мрежа	2015 г.	РБ	46000
2.	Изработване на ПУП-ПР на с. Димовци	2015 г.	РБ	7227
3.	Изработване на ПУП-ПР на с. Лева река	2015 г.	РБ	4296
4.	Общ устройствен плана на община Гурково	2014-2015 г.	ОББ	6426
5.	Изработване на проект за изменение ПУП-ПР на ул. "Крайречна"	2015 г.	РБ	3960
6.	Изготвяне на работен проект за обект "Закриване и рекултивация на депо-Гурково"	2015 г.	ОББ	4320
7.	Клуб на пенсионера-с.Паничерево-основен ремонт	2015 г.	РБ ОББ	20881
8.	Газоснабдяване на СОУ „Хр.Смирненски“ гр.Гурково	2015 г.	РБ	1220
9.	Строително-ремонтни работи на Народно читалище "Изгрев 1924" с.Паничерево	2015 г.	РБ	32863
10.	Ремонт на покрив ЦДГ "Тодора Недина" с.Паничерево-	2015 г.	РБ	11432
11.	Изготвяне на програма за управление на отпадъците на Община Гурково за периода 2015-2020 г.	2015 г.	ДБ	9624
12.	Ремонт на улична мрежа в населените места на Община Гурково	2015 г.	РБ	26003
13.	Изработване на програма за опазване на околната среда на Община Гурково за периода	2015 г.	РБ	3600

	2015-2020 г.			
14.	Последваща оценка на изпълнението на ОПР на Община Гурково за периода 2007-2013 г.	2015 г.	РБ	2400
15.	Доставка на поцинковани кофи и контейнери	2015 г.	ОББ	32976
ОБЩО ИЗПОЛЗВАНИ ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА				213228

11.2 Изпълнени проекти по оперативни програми на община Гурково за 2015 г.

№	Наименование на програма, проект или дейност	статус	Източник на финансиране	Стойност/лв. за 2015г.
1.	Претоварна станция за общински отпадъци - Гурково	Обекта е приключил	ОП“Околна среда“	1 682 341
2.	„Нови възможности за грижа“ по проект №2014BG05M9OP001-2.2015.001-C0001	В процес на изпълнение До 29.02.2016г.	ОПРЧР /ЕСФ/	33 000

За периода на междинната оценка 2014 – май 2017, за изпълнението на ОПР е изразходван финансов ресурс в размер на 1 928 569 лева, който от гледна точка на източника на финансирани се разпределя както следва:

№	източник на финансиране	сума	%
1.	Държавен бюджет	148625	7,70%
2.	Общински бюджет	64603	3,35%
3.	ОП Околна среда	1 682 341	87,23%
4.	ОП Развитие на човешките ресурси	33000	1,72%
Общо за периода 2014-2017		1 928 569	100%

Не може да се направи оценка на използваните финансови средства по приоритетни оси, поради липса на конкретна финансова информация за всяка една от тях.

Изводи:

1. Изпълнението на индикативната финансова таблица за отчетания период е в рамките на 1,77%, изчислен като съотношение на изразходваните към момента на оценката финансови средства в размер на 1928569 лв. към общата сума на ИФТ – 108 811 х.лв.

2. Делът на собственото финансиране на база общата сума на ИФТ е 0,059%, което е заплаха за постигане целите на ОПР.

3. Делът на финансовите средства по оперативните програми на база общата сума на ИФТ съставлява 1,58%. Ако се запази този нисък тренд и през втората част от изпълнението на ОПР, трудно биха били постигнати заложените приоритети, мерки и операции.

4. На фона на изложените по-горе изводи е необходимо реструктуриране и актуализиране на ИФТ.

12. Анализ на въздействието на ОПР върху основни социално-икономически показатели за развитието на община Гурково през плановия период 2014-2020 г.

Анализ на въздействието на ОПР върху социално-икономическото развитие на община Гурково през плановия период 2014-2020 г., е направена по отношение на няколко основни социално-икономически показатели:

1. Икономически растеж;
2. Конкурентноспособност;
3. Заетост;
4. Доходи;
5. Качество на живот;
6. Качество на човешките ресурси;
7. Устойчиво развитие.

Посоката и силата на въздействие на отделните мерки на ОПР се оценява чрез следната скала:

Посока и сила на въздействие на ОПР върху основни социално-икономически показатели.

Посока и степен на въздействие на мерките в ОПР	Символ
1. Силно положително	++
2. Положително	+
3. Няма пряко отношение	0
4. Отрицателно	-

4. Резултатите от анализа за въздействието на ОПР върху основни социално-икономически показатели за развитието на община Гурково през плановия период 2014 - 2020 г., в обобщен вид са показани в Приложение 1 – Анализ за въздействието на изпълнението на ОПР върху основни социално-икономически показатели за развитието на община Гурково през плановия период 2014 – 2020.

Приложение 1 – Анализ за въздействието на изпълнението на ОПР върху основни социално-икономически показатели за развитието на община Гурково през плановия период 2014 - 2020 г.

Приоритетни области и мерки	Показатели за социално икономическо развитие
-----------------------------	--

	Икономически растеж	Конкурентно-способност	Заетост	Доходи	Качество на живот	Качество на чов. ресурс	Устойчиво развитие
Приоритетна област 1: Балансирано развитие на икономиката чрез оптимално използване на природни и културно-исторически ресурси и подкрепа на предприемачеството.							
<i>Мярка 1.</i> Подпомагане на МСП и подкрепа на предприемачеството в традиционните за общината икономически отрасли и насърчаване в иновативни и екологични производства.	++	+	++	++	+	0	+
<i>Мярка 2.</i> Развитие на алтернативен туризъм (ловен, риболовен, културен, селски, горски, вело, авто и др.) чрез опазване и социализация на природните ресурси и културно-историческото наследство	++	+	+	++	+	+	++
<i>Мярка 3.</i> Създаване и реклама на единен културно-туристически продукт, включващ ресурсите на отделните населени места в Общината	+	+	+	+	0	+	+
<i>Мярка 4.</i> Стимулиране на икономическото развитие на селата чрез насърчаване инвестициите в съвременно животновъдство и земеделие (включително поливно) и развитие на алтернативни икономически дейности за допълваща заетост	++	+	++	+	+	+	+
<i>Мярка 5.</i> Изграждане на местни партньорства в подкрепа на икономическото развитие и използване възможностите за сътрудничество с водещи университети за създаване на модерни ферми и земеделски стопанства, отговарящи на Европейските стандарти.	+	+	+	+	+	+	+
Приоритетна област 2: Създаване на равни възможности за добро образование, заетост, културен живот и грижи за всички граждани – възможност за задържане на младите хора в общината и интеграция на ромското население							
<i>Мярка 1.</i> Непрекъснато повишаване квалификацията на преподавателите и подобряване на образованието.	+	+	+	+	+	++	+
<i>Мярка 2.</i> Работа за задържане на ромските деца в училище и повишаване образователното ниво на населението.	+	+	+	+	+	++	+
<i>Мярка 3.</i> Повишаване професионалната квалификация и преквалификация на човешките ресурси за по-добра реализация на пазара на труда и намаляване на безработицата.	+	++	++	++	+	+	+
<i>Мярка 4.</i> По-добър достъп до информация и култура на всички граждани и привличане на младите хора чрез разширяване дейността на читалищата.	+	+	0	+	+	+	+
<i>Мярка 5.</i> Подкрепа на клубове на пенсионера и инвалида в населените места за превръщането им в средище за социални контакти и културни	0	0	+	+	+	+	+

събития.							
<i>Мярка 6</i> . Подобряване на качеството и достъпа на гражданите до здравни и социални услуги.	+	+	+	+	+	+	+
Приоритетна област 3: Повишаване качеството на живот чрез подобряване на инфраструктурата и доброто ѝ управление за балансирано развитие на населените места.							
<i>Мярка 1</i> . Рехабилитация на транспортната инфраструктура.	++	+	++	+	+	+	+
<i>Мярка 2</i> . Градоустройствено развитие на селищната система	+	+	+	+	++	+	++
<i>Мярка 3</i> . Рехабилитация и доизграждане на уличната мрежа и благоустрояване на населените места	+	+	+	+	++	++	+
<i>Мярка 4</i> . Рехабилитация и модернизация на образователната инфраструктура.	++	+	+	+	++	++	+
<i>Мярка 5</i> . Развитие на социалната и здравна инфраструктура.	++	+	+	+	++	++	+
<i>Мярка 6</i> . Рехабилитация и поддържане на читалищните сгради и помещения на клубове на пенсионера и инвалида.	+	+	+	+	+	+	+
<i>Мярка 7</i> . Поддържане на съществуващите и изграждане на нови детски и спортни съоръжения като възможност за осмисляне свободното време на децата и младите хора и активно спортуване на населението.	+	+	+	+	++	++	++
Приоритетна област 4: Природна среда.							
<i>Мярка 1</i> . Развитие на водоснабдителната и канализационна мрежа и пречистване на водата. Изграждане на нови водохващания и реконструкция на съществуващите.	++	+	+	+	++	++	++
<i>Мярка 2</i> . Управление на отпадъците.	+	+	+	+	++	++	++
<i>Мярка 3</i> . Прилагане на мерки за енергийна ефективност в жилищни, обществени сгради и за улично осветление.	++	+	+	+	++	+	++
<i>Мярка 4</i> . Насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници за производство на електроенергия.	+	+	+	+	+	+	+
<i>Мярка 5</i> . Обновяване и поддържане на паркове, градини, междублокови пространства и улично озеленяване в населените места	+	+	+	+	++	++	+
<i>Мярка 6</i> . Мерки за превенция на появата на свлачища и наводнения и възстановяване на нарушените терени.	+	+	+	0	+	+	+
<i>Мярка 7</i> . Защита на горския фонд (включително от пожари) и залесителни мероприятия	+	+	+	+	+	+	+
Приоритетна област 5: Повишаване административния капацитет и изграждане на партньорства за по-качествени услуги, маркетинг на общината и привличане на инвестиции.							
<i>Мярка 1</i> . Повишаване капацитета на общинската администрация и подобряване качеството на предоставяните административни услуги в населените места на общината	+	+	+	+	+	+	+
<i>Мярка 2</i> . Популяризиране на възможностите за	++	+	++	++	+	+	++

привличане на средства от европейските финансови инструменти и подкрепа за увеличаване капацитета за разработване и управление на проекти от общинска администрация, бизнес, организации, фермери и земеделски производители.							
<i>Мярка 3.</i> Изграждане на взаимноизгодни партньорства между местни субекти за провеждане на общи политики и разрешаване на съществуващи проблеми в общността.	++	+	++	++	+	+	++
<i>Мярка 4.</i> Засилване на партньорството и междуобщинското сътрудничество на основата на пространствена близост и сходни социални и икономически характеристики.	++	+	+	+	+	+	++
<i>Мярка 5.</i> Установяване на сътрудничество и възможности за обмен на опит и съвместни инициативи с общини, институции и организации на национално и транснационално ниво.	+	+	+	+	+	+	+

13. Оценка на координацията на ОПР.

По отношение на системата на наблюдение, мониторинг и оценка и прилагане принципа на партньорство:

Общинският съвет разглежда и одобрява годишните доклади и заключителния доклад за изпълнение на плана. При извършване на Междинната оценка беше направен преглед на функционирането на системата за наблюдение и контрол на ОПР. В рамките на обхвата на периода на оценката, Община Гурково е изготвила и приела годишни доклади за изпълнението на ОПР.

Процесът по изпълнение и мониторинг е дефиниран в ЗРР. Съпоставката спрямо законовите изисквания показва, че ОПР на Община Гурково съдържа организационната структура за изпълнение, но няма конкретни правила и отговорности за включването на представители на заинтересованите страни и не е конкретизирана степента на участие на партньорите в различните функции.

При изготвянето актуализацията на ОПР за програмния период 2014-2020 г. е препоръчително, с оглед спазване на принципа на партньорството и включване на заинтересованите страни, в раздела за мониторинг, наблюдение и оценка на ОПР да бъде включен раздел и разписани процедури за привличане на заинтересованите страни.

По отношение на създадените механизми за събиране на данни по заложените в ОПР индикатори:

Към момента на изготвяне на Междинна оценка на ОПР няма действаща информационна система, която да осигурява данни за мониторинг и оценка. Тя трябва да използва индикаторите от ОПР. Независимо от разпоредбата на чл. 25 от ЗРР, все още не е създадена единна информационна система за управление на регионалното развитие в национален мащаб.

По отношение на мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ОПР:

ОПР съдържа общи препоръки за осигуряване на информация и публичност на действията на местната власт за изпълнение на общинския план, съгласно които „*Органите, извършващи действия в рамките на компетентността си по Общинския план за развитие са длъжни да информират своевременно и по подходящ начин обществеността за характера и същността на тези действия, за необходимостта и потенциалните ползи от извършването им, за последиците от тях, както и за постигнатите резултати включително относно помощта, предоставена на България от ЕС.*

Общинският план за развитие (2014-2020 г.) е широко разпространен сред обществеността. Един от механизмите за това е неговото публикуване в интернет сайта на Община Гурково <http://www.obshtina-gurkovo.com> Освен това е предвидено организиране на презентации с органите и заинтересованите лица на регионално и местно равнище.

Не са изградени механизми за събиране на актуална информация от заинтересованите страни за техния принос в изпълнение на ОПР. Макар и да съществуват отделни съвместни срещи, към момента не е създаден и не действа механизъм за периодични прояви с участието на всички партньори за взаимна оценка на действията и разглеждане на възможностите за подобряване на координацията.

Препоръчително е да се разпише цялостна процедура, конкретизираща системата за координация на ОПР, съвместните действия с представителите на заинтересованите страни, включително за осигуряване на информация и публичност.

Заклучения:

- Приоритетите на ОПР са имплементирани в Програмата за управление на община Гурково за периода на мандат 2014-2020.
- Налице е ангажираност и решимост на органите на местно самоуправление в общината да реализират в мандата политиката на регионално развитие, определена в ОПР. Съгласно ЗМСМА кметът е отчетел изпълнението на ОПР, чрез ежегодни доклади пред Общинския съвет.
- Отдела, ангажиран с реализацията на европейските програми и проекти е структуриран добре и на този етап успешно се справя с координирането на процесите по привличане и управление на безвъзмездните средства;
- Системата за наблюдение, мониторинг и оценка не позволява регулярното количествено и качествено измерване на резултатите за целите на мониторинга и оценката.

14. Стратегически насоки за актуализация на ОПР за периода след междинната оценка на изпълнението.

Съгласно *Концепцията за програмиране на развитието на Република България*, започна разработването на Национална програма за развитие: БЪЛГАРИЯ 2020 –рамков дългосрочен документ, който въз основа на анализ на ситуацията в държавата и тенденциите за развитие, определя визията и общите [дългосрочни] цели на националните политики за период от 10 години за всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Според *Концепцията*, подготовката на *Националната програма за развитие: БЪЛГАРИЯ 2020* предхожда подготовката на националния програмен документ на Република България по политиката за сближаване за периода 2014-2020 г. като същевременно отчита актуалното развитие на дискусиите и тенденциите за реформиране на политиката за сближаване за периода 2014-2020 г.

Концепцията не определя как модела на документите за програмиране на икономическото и социалното развитие се прилага на съответните териториални нива – райони от ниво 2, съответно на областно и на общинско ниво.

В тази част *Концепцията* подлежи на бъдещо развитие, което пряко зависи от развитието на модела за управление на регионалното развитие, напредъка в процеса на децентрализация на държавното управление, включително модела за управление на средствата по политиката за сближаване за следващия програмен период 2014-2020 г.

При актуализацията на *Общинския план за развитие за периода 2014-2020 г.* следва да бъде отчетен *новият стратегически програмен подход за политиката на сближаване*

Този подход включва:

- на ниво ЕС:

- обща стратегическа рамка, приета от ЕК, в която общите и конкретните цели на Стратегията „Европа 2020“ намират израз в инвестиционни приоритети. Рамката ще обхваща интервенциите по структурните инструменти на ЕС – ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕЗФРСР и ЕФР;

- на национално ниво:

- договор за партньорство за развитие и инвестиции, който въз основа на общата стратегическа рамка определя инвестиционните приоритети, разпределението на националните ресурси и ресурсите на ЕС между приоритетните области и програми, съгласно договорените условия и целите, които трябва да бъдат постигнати.

Този договор ще обхваща политиката на сближаване и ще бъде насочен към насърчаване на икономическото, социалното и териториалното сближаване по съгласуван и интегриран начин. Договорът ще бъде резултат от обсъжданията между държавите-членки и ЕК. В него ще бъде описан и механизма за координацията на национално равнище на средствата на ЕС, както и

-оперативни програми, които както и в текущия период ще бъдат основното средство за оперативна управление и ще определят конкретни инвестиционни приоритети заедно с ясни и измерими цели, така че да гарантира постигането на националните цели, определени в рамката на Стратегията „Европа 2020“.

Три предложения в прегледа на бюджета на ЕС оказват особено голямо въздействие върху бъдещата политика на сближаване: *концентрацията на финансовите ресурси, системата на условия и стимули и съсредоточаването върху резултатите*. Тези фактори, определят както условията за разработване на *Националната програма за развитие: БЪЛГАРИЯ 2020*, така и за програмирането на новия програмен период 2014-2020 г., същевременно задават обща рамка и на националната политика за регионално развитие и на стратегическите планови документи на общинско, областно и регионално ниво.

Основните приоритети, които се очертават за Общинския план за развитие на Община Гурково за периода след междинната оценка продължават да са повишаване на конкурентоспособността, включително чрез подобряване на базовата инфраструктура и инфраструктурата за развитие на бизнеса, подобряване на бизнес услугите, развитие на технологиите и иновациите, подобряване качеството на околната среда, повишаване на заетостта и социално включване на необладаващите групи от населението.

15. Заключение, изводи и препоръки, направени на базата на междинната оценка за изпълнението на ОПР.

I. Заключение:

Общинският план за развитие на община Гурково към момента на неговата оценка е в съответствие с изискванията за неговото разработване, приемане и изпълнение.

1. Степен на изпълнение

Като цяло е постигнато близко до средно ниво на изпълнение на приоритетите, като по-високо е то по отношение на социалната инфраструктура и институционалния капацитет, а най-ниска е по отношение на някои части от базисната и екологичната инфраструктура и формулираните цели за икономическо развитие. Това се дължи основно на нереалистично заложените цели в плана, които са много и твърде амбициозни. Това обаче е продиктувано от следването на Методическите Указания на МРРБ за разработване на ОПР, което предполага включване на дейности и проекти на всички социално-икономически партньори, както и необходимостта всички нужди на общината да бъдат обхванати в него, като предпоставка за кандидатстване за финансиране по европейски програми.

2. Структура и цели на ОПР

- С оглед на променящата се среда, финансовата криза и задълбочаващите се демографски изменения е необходимо в следващия стратегически и планови документ да бъдат препоредени и ясно разделени целите и операциите в отделните приоритети.

- При изпълнението на ОПР се осъществяват проекти, които допринасят едновременно до реализирането на повече от една операции, специфични цели и приоритети. При отчитането това води до припокриване на дейности и средства, което затруднява проследяването и оценката на резултатите и на ефективността на изразходваните ресурси.

3. Изпълнение и наблюдение

- Представена е информация за постигането на заложените в плана индикатори. За някои от операциите и съответно – индикаторите е трудно и дори невъзможно да се набере нужната информация за резултати и вложени средства, тъй като при изработването им не е било съобразено от къде (коя институция, организация) в последствие ще се ползва информация.

- При планираното – т.е в индикативната финансова таблица към ОПР, са посочени необходимите ресурси за реализация на плана но не и очакваните източници. Прави впечатление, че реализацията на инвестиционните проекти включени в ОПР, е силно зависима от външно финансиране.

- Разработеният механизъм и инструментариум за наблюдение на изпълнението на плана се нуждае от доработване и допълване, както и от формализиране на структурата (ръководни служители от Общинска администрация), която да носи пряка отговорност за наблюдение изпълнението на ОПР. Нужно е да се разработи механизъм, от който да става ясно на всеки един етап от подготовката и реализацията на мерките кои са участниците и каква отговорност носят. За да се усъвършенства процеса на събиране на информация за отчета, с цел прозрачност и лесна проследяемост е препоръчително да се разработи форма на отчет на изпълнението, в който точно и ясно да се посочва какви средства са планирани за реализацията на дадена мярка и каква част е изразходвана от тях към даден момент. Изготвената отчетна форма трябва да съдържа информация и за източника на планираните и изразходваните средства, като по този начин по-лесно ще се отчита каква част от средствата, заложените по другите програми, разработени от Общината в изпълнение на ОПР, са изразходвани за целите на ОПР.

- Анализът на изпълнението показва, че Общината в максимална степен се е възползвала от възможностите за финансиране на политики и проекти, предоставени от държавен бюджет и структурни фондове. Общинската администрация е разработва-

ла и подавала проектни предложения към всички ОП в рамките на приложимото. Още по-важно е да се отбележи много високата успеваемост в печеленето на проекти и високата степен на изпълнение, което идва да покаже съответствието на качеството на проектите с правилата и изискванията на съответните програми и Управляващи Органи и натрупаният капацитет от страна на общинската администрация.

4. Актуализация

- Екипът счита, че се налага актуализация на ОПР с оглед на оставащия период на изпълнение и подготовката и програмирането на следващия стратегически документ. Необходимо е обаче да бъде прецизирана системата от индикатори с оглед осигуряване на възможност за по-добро отчитане на изпълнението на ОПР и последваща оценка.

II. Изводи:

- Основните проблеми и нужди на общината се запазват. Като цяло целите на ОПР съответстват на средата, която е обект на развитие. Настъпили са промени – влошаване на икономическата среда и задълбочаване на социалните проблеми.

- Стратегията е в съответствие с плановете и политиките от по-високо ниво.

- През анализирания период на действие на ОПР, не са настъпили такива промени, които да променят оценката на силните и слабите страни. При SWOT анализа уместно са изведени силните и слаби страни на общината, като определено няма съществена промяна през годините, но в раздел „слаби страни” следва да настъпи актуализация в съответствие с прероръките, посочени в т.6 от настоящата оценка.

- ОПР на Община Гурково, разработен през 2013 г., се реализира при променливи условия. Основните проблеми и нужди на хората от общината се запазват, някои от тях се задълбочават.

- Основните несъответствия продължават да са валидни. Съществува необходимост от разглеждане и пренареждане на специфичните цели към съответните приоритети, като се изведат на преден план тези, които са най-актуални и свързани с преодоляване на негативните последици от икономическата и социална криза. Да се изведат на преден план борбата с безработицата, трудовата заетост, овладяване на негативните демографски процеси и негативната динамика в движението на населението.

- Приоритетите на ОПР са приемливи, актуални към днешна дата и не са загубили своята значимост. Относителната им тежест се запазва.

- Визията, целите и приоритетите на ОПР са съотносими с тези на ОСР на област Стара Загора и на РПР на Югоизточен район. Новата европейската политика за регионално развитие поставя променени цели и предизвикателства, които ще се реализират и на местно ниво.

- Участието на различните партньори при реализация на стратегическите цели на стратегията и определените дейности е недостатъчно активно и недостатъчно ефективно.

- Няма сведения за несъответствие на взети оперативни решения от ръководството на Община Гурково, които да не са в съответствие с постановките от ОПР.

- Вземаните оперативни решения на ръководството на Община Гурково са в съответствие с постановките на ОПР и се аргументират с нейните изисквания.

- Системата за мониторинг на ОПР не работи достатъчно добре.

- Няма създадена и действаща система за събиране на информация за изпълнението на стратегическата част на плана.
- Проектите, по които се работи, са финансирани преобладаващо с безвъзмездни средства по фондове на ЕС, което свидетелства за умело използване на възможностите, предоставяни от оперативните програми и Програмата за развитие на селските райони, както и за висока ефективност и ефикасност в изпълнение на целите
- Публичните средства се насочват към решаване на съществени нужди и проблеми.
- Стратегическите цели са насочени към основните приоритет за развитие на общината. Те са постигнати до определено ниво, тъй като не са реализирани всички проекти.
- Приоритетни области 2 и 5 няма да могат да бъдат реализирани изцяло поради нисък праг на финансиране
- ОПР оказва въздействие върху целевите групи от населението от гледна точка на техните потребности главно чрез проектите, насочени към развитието на социалната и културната инфраструктура за подобряване качеството на живот, реализирани се посредством ОП „Околна среда“. Проектите свързани с целеви групи от населението се реализират и по ОП „Човешки ресурси“.
- За оставащия период на действие трябва да се определят целеви стойности, да действа ясни и точни критерии и показатели, които да се достигнат. Същевременно поставените цели, мерки и действия трябва да са реално постижими. Необходимо е да се ускори работата по приоритети и проекти, чието изпълнение изостава.
- Процесът по укрепването на административния и експертния капацитет за планиране, наблюдение и координиране на ОПР в партньорство с бизнеса и НПО е от съществено значение за реализирането на политиката за регионално развитие на територията на Община Гурково и за привличането на безвъзмездни средства от източници, алтернативни на общинския бюджет.

III. Препоръки

1. Да се доразвие и прецизира системата от индикатори за резултат, за да позволява измерване на резултатите от изпълнението на всяка от заложените в плана мерки. Добре е да се направи разграничение между изпълнението чрез проектно привлечени средства и чрез партньорство с бизнес структури.
2. Актуализация на ИФТ
3. Актуализация на Програмата за изпълнение на ОПР.
4. За оставащия период на действие до края на 2020 г. да се определят целеви стойности за всеки от индикаторите, които точно и ясно да посочват конкретните количествени цели, които следва да бъдат достигнати;
5. Да се приложи по-ефективна системата за управление, наблюдение и вътрешна оценка на плана, която да отчита напредъка по ОПР, включително приноса на бизнеса и другите организации и институции на територията на общината, чиято дейност допринася за постигане на наобелязаните цели;
6. Да се изработят и приложат конкретни действия и механизми за осигуряване на информация и публичност за изпълнението на ОПР, напр. кръгли маси, обсъждания, секторни срещи-дискусии и др.

Настоящата междинна оценка е изготвена със съдействието на ръководството на Община Гурково и експерти от общинската администрация. Използвани са данни от НСИ, работни документи и бележки на общинската администрация и други институции, както и данни от публичния портал на Информационна система за управление и наблюдение на Структурните и Кохезионния фондове в България (ИСУН).

В резултат на проведената междинна оценка за изпълнение на Общинския план за развитие на община Гурково за периода 2014-2020 г., екипът предлага документът да бъде приет и препоръчва актуализиране съгласно направените препоръки и при настъпване на законодателни и нормативни промени.